

عبدالک

«ДВОВІЙ-ШІРЬ»

Прибав. къ Терджиману.

سنه ۱۹۱۲

ترجمان - علاء الدین

باغچه سرای

اشبو ورقه نك ایکی صحیفه سی
صبیانه دیگر ایکی مکتب
تدریس و معلم امورینه مخصوص
توتلیور

کوچک حکایه لر

چو یتمش بش روبله

عادل - زکی، مرحمتلی و اییجه
اوقومش آلیش و بریشی بر آدمک اوغلی
ایدی. آنه سی باباسی بو سویملی، تربیه لی
اوغلاردن هیچ بر شی آیماز، اونی جانلری
کبی سه وەرلردی. عادل عین زمانده زکی
و چالیشان ایدی. وقتلرنی کیجه لی کوندوزلی
آیروپ کونی کوننه وظیفه لرینی، سابقلرنی
ده حاضرلاریندن ایچین بو ییلک صنف
امتحانیه ده بک بالاق کچیرمش و بو صورتله
بابا آناسنک محبتلرنی بر قات ده آرتیرمه
موفق اولمشدی.

عادل توزیع مکافات کونی، مکتب طر-
فندن ویربان بخشیشلری الیمه طوتدینی
حالدده ایچرویه کوروب بابا آناسنک قوللرنی
اوبورکن باباسی، اونک تمیز و کوچک الینی
براقیایارق

اوغلو، دیدی، دیمک که سن بو
کون اویقوسز کیجه لرینکک، اوبوسز کوندوز-
لرینکک مکافاتنی کتیریبورسک. آ؟ خواجه ک
سنی آلتون بالیزلی کتابلر، آفریلر ایله
مکافاتلاندیرمش، بنده سنی، سودیک آرقدا
شزیکله برابر، بر «ترقیع صنف» بایرامیله
تلطیف ایتسم، اولمازی؟
صاغ اولکنز باباجم، فقط، نه وقت؟ -
چو یتمش روبه رک صورتی

- بو جمعه کونی.

- بکی - باباسنک الینی تکرار اوبورک
چو یتمش جواب ویردی.

بو کون جمعه کونی ایدی. بوندن بر
کون اول اورمانلری، چنلری شفیق بر آنا
احتیاطیله بیقایان بولوطلر آفقلره چیکلمش،
اونلرک لطافتلرنی سیر ایده بور، مایسک
یالیزلی کونش ضیاسی، بوتون جومردلیکله
اطرافه طاغیدیوردی. قیرلر، ترلار، اورمانلر
سانک، چیچکداره ایشله ن زمردین بر خالی
ایله، باشند باشه اورتمش کبی ایدی.
قیرلرده اوچوشان سراپار، آفقلری خارملی
آطلاسدن کواجکارله بزمش ایدی که بونلر
کاه قاجیشیر، اوزاقلاشیر، کاه جابیشیر،
یاقینلاشیردی. اورمانلردن، آفقلره قادار اوزا-
نان کنارلردن، نازلی نازلی آسن بهار روز-
کارلری، اکین ترلارینی آقیرین آقیرین
طالغالاندیرر، چیچکلردن، چمنلردن طویلادی
مسک و غیر قوقولارینی هر طرفه بول بول
سه بر و ساچاردی.

قیشک صیتیق چهره لری، آجر، سفولری،
انصافز فورطنه لرله یتیم چو یتمش کبی
ایکله بن، خورلانان قبر چیچکلری، کوبه لکلر،
یابراقلر شه می بهارک نازین و شفیق قوجا
غنه یاصلاندش اویناشیور، کولیشیور، فیصیلدا-
شییور، نازک الجکلرنی بر برینک بویننه
صاواوق، بوتون اوکوزلکلرنی، آجیلرنی
اونوتوب، بر ملک صافیتله سویشیور و

اوبوشیورلردی.

ایشنه اوکونی، بر سنه لک بورغونقلرینک
بیشلرنی طویلايان اون بش قادار مکتبلی
افندیلر، یابراقلرک کوزل کوزل شورولتیار،
قوشچقارک طاتلی طاتلی بیرلریله سمرت سردر
اوله رق قیرلرده ایلرولییورلردی.

چو یتمش بو صورتله قیرده کی بر چوقراغک
یازنه کلش، کورکچین لر کبی چوقراق
اطرافنی صارمشلردی. بو یرده برده قاواق
آغاجی بولونویوردی که عصرارک نیجه نیجه
فلاکتلرنی، قانلی کونلرنی باکه شانلی،
مظفر وقعه لرینی آکلاتق ایچین چیربشان
بو زواللی آغاج، سانک، استقبالك قافله
امیدی اولان بو وطن یاورولرنی، قورومش
قوللریله اوقشاق، یوزلرجه سنه دن بری
باغرنده ساقلاذینی وقعه لری، کوروب کچیر-
دیکی ایکنج کونلری، شانلی دقیقه لری،
آلره بر بر نقل ایتک ایسته بوردی.

چو یتمش ساماوارلری، ییمکلری اوبو-
نلری هب بو عصر دیده آغاجک کولکه سنده
اجرا ایذیمشدی. چو یتمش بوتون کونلرنی
قوزیلر کبی اویناشیق، قوشوشیق، ییمک،
ایچمک ایله کچیردیلر، فقط عادلک بر
قیریقانی اونی بو سونچ کوندن تماماً
فائده لمنه سنه مانع اولوبوردی. اوت اونک
قلبی بک قیریق ایدی. زیرا اونک اک یاقین
دوستی اولان توفیق، دعوته اجابت ایتمه مشدی.
آرقداشلری اونک بو قیریقانی کورمک

« عادل! نه دوشونیپورسک؟ » یولی سؤالدرینه قیصاجه « هیچ... باشم آغریپور » جوابی تکرار ایدم یوردی.

آرتیق کونشک یالتراووق ضیاسی آفاق آالرینه کیزلنمش، اسمی، ساکن، نازلی بر قرانلق یوموشاق قانادرلیله قیرلری، اورما نلری اورتکمه باشلامشدی، چوجقلر فطراتک بو کوزلکلرینی، معصومیننی، روحانیتینی و نزه قیلرله سلاملا یا سلاملا یا اولرینه دوندیلر.

***

عادلک ایرتسی کونی ایلک ایشی توفیقی کوروب طارغینانی اوکا سویله مک ایدی. تصادفاً دوستنی سوقاقده راست کتیرمک - توفیق، دیدی، بن سکا اینجیندم داریلدم بیله...

- کلمدیکم ایچونمی؟
- اوت.
- او یله ایسه حقزسک.
- نیچون؟ خایر!

زوالی جوجق، عادلک، ایشک حقیقتنی بیلیمه برک، کوستردیکی بو دارغینلغه قارش نه جواب ویره جکنی شایریمشدی. مسأله یی آسکلانتمقدن حیا ایدم یوردی. نهایت قیزارا بوزارا

- عادل، دیدی، طوغرینی سویله ییم. بن او کونی چالیشدم.

- امتحانلریم بیتدی. او کونی برابرجه کزمتش اولساق سانکه نه اولوردی توفیق؟

- خایر دوستم درسه چالیشمادم، خدمته کتدم. بابام کیفز ایدی. کونده لکه کیده. مدی. بن ده چالیشمیش اولسم عائلهمز اوتمکسز قالاچقدی. تیرمک بر سله سویله. یلن بو جمله لری عادل عادتاً حیرتله ایچنده دیکله دی. زیرا او بو گونه قاداره باباسنک قاصه سنده بولنان او بیکلرجه آلتون پارجه لیزی هر کسده ده او یله جه بولوندیغنه قانع

ایدی. هر نه ایسه بو کوچک دوستلر یك صبیق کوکل ایلله بر برندن آیریلدیلمز. عادل اوه کلنجه همان باباسنک اوطه سنه کیرمک. قارشرسنده، معصومانه بر طورله - بابا، دیدی، کچن جمعه بنم ایچون قاج روبله مصراف ایتدیکنز؟

- نیچون سوریبورسک، او غلم؟
- سوکرا سویله حکم باباجم.
- بتمش بش روبله. - باباسی کونده لک مصراف دفتیرینه باقهرق جواب ویردی.

- سزه بن بویله بر حکمیزیتی داها بابا کزی رجا ایدرسیم، بنی ردا بتمز میسکز بابا؟

- خایر، او غلوم! هر نه وقت ایسترسه ک ممکن. - باباسی او غلونک پارلاق کوزلرندن اویه رک جواب ویردی.

عقلی جوجق باباسنک بو وعدی اوزرینه مسأله یی باتیق یاتیق باباسنه آکلانندی. و درحال آینه طوتدیریلان بتمش بش روبله یی توفیقه تسلیم ایشک اوزره قوشه قوشه کتیدی. عادل قابودن کیررکن توفیق خسته باباسنک دوشکی اوجنده محزونانه بکله یور و آناسی ده آقشامدن آرتان برنج جوربانی ایصیتغله مشغول بولون یوردی. ایشه بو عائله نک او یله مشکل بر دقیقه لرته بزم ککوچوک جوجق آنلرک امدادینه بیتیشور و کوزیلر یله آغاچلردن بیتیر بیتیر دوکیلن خزان یابراقلری کبی باباسنک حمیتلی قلبندن قویان او صاری آلتونلری، مینی مینی اللریله دوستنک آویچنه صیقیشدیریبوردی...

ع. ح.

اشیا نه دیپور؟
(کچن نسخهدن ایلروسی)

طاس ابریه باقهرق دیدی که:

- اوت، باقدم سن میدان کلدک. بن بوکا جوق قوواندم. سنی کوردیکم ایلله بنده سکا بر قرداشلق معجنی اویاندی. بن سکا

یقین وارمق اوزره اپکن سنده ییکا طوغری آتلق ایسته دک. اما یرم دوشوب قیریلماق ایچون سنی اوسطه ایلله قولوبکدن (صابکدن) طونوب دیدی:

- ای ابریم، ای طاسم! نزه به بویله آتلیبورسز؟ دیبا به چیققی، خلقلری کورمک و کندیکنزی کوسترمکی ایستیرسز؟ ضرری یوق. لکن سزک اوزریکنز طنقدنر. جلاکز، یالتراووکز یوق. شمدی انسانلر کیمک اوزری یالتراورسه اوکا باقارلر، کلینکز براز سزی یالتراویم!

دیدی، ایکیمنی ده قاینا یان اوجاغه آتدی و اوزریمزه بر آرز طوز سریدی. اوجاغه بز جکرلریمزه قدر بپشه کده اوزریمزده کی طوز ابریبوب بزی جلالاندیردی، یالترا ندی. سوکره اوسطه بزی بورادن چیقاروب دبدی:

- ایشه شیمدی ایکیکنزده ایستدیککنز یرم کبدیکنر، برلکده یاشاکنر، محبت اولکنر، بر بریکنر طوقونمایکنر، زیرا یا بریکنر و یا ایکیکنزده قیریلیر، هلاک اولورسز.

بو دفعه استول اوزرنده ایچی سو ایلله طولو بولنان غرافین سوزه کیریشدی و دیدی که:

- باقیکنر، بزم ایچیمز طیشمز جلالی و یالتراووقدر، بن و آرقداشم استا کانا ک بر طرفندن باقارسک دیکر طرفی کوریلور. سز انسانلرک طیشدن تمیزلکنه خدمت اینر. سه کنر، بزده ایچرودن تمیزلکلرینه خدمت ایدیبورسز. بز او قدر شفاف، آجیق و آشکاره یز که بزی ایلنه آلان بر انسان کرک ایچیمزده و کرک طیشمزده ذره قدر بر لکه اولوشه همان کورور، بونک ایچون بز دائماً تمیز پاک بولونمایه مجبوروز.

بو سوزلره قارشو ابریق دیدی:

- آکلاشیلیور که سز ببتون، طوزدن یابله شسکز.

غرافین قهقهه ایلله کولدی. سز جلابی یالکنر طوزدنمی ظن ایدیبورسز و کندی

جلاکزی بالکز طوزمی دیورسز؟ جلا ایچون بالکز طوز کافی دکلدز. بر آز طوبراق آز طوز کی شیل قاریشدرلق کرکدر. سزک جلاکز عادی طوبراق ایله عادت طوزدر. اما بزم اصلز چاقماق طاشلی قومدر. طوز یرنه بزم کول، پوتاش قاریشدرلشدز. بو شیلر آتشد قانادلده قده بلور کبی شفاف بر خمیر حاصل اولدی، یعنی شیشه (جام، بیاله). چوچنلرک صابونلی صودن قووق اوفوروب اوجوردقزنی بیلیرسکز. ایشته بزی دخی اوسطه آغزینه قابدیغی اوزون و ایچی تشیک بر چپوق ایله اوجاقدن آلوب اوفلهدی، بزلر شیشدک، قباردق. بز قباردقجه، آرمود شکلی آلدقجه، اوسطه بزی باشی یوقارینده هواده آیلاندیریوردی. نهایت غرافین شکله ککلیکمز ایله همان صیجاق بر استول اوزرینه اوطورتوب قویدی و آغزیمزی پیچاق ایله «جیک ۱» دیبه کیدی. صیجاق استول اوزرینه قویدیغی شونک ایچون ککه صالحین استول اوزرینه قویارسه اوشوبوب صغوقلانق و طاغیلوب تلقب اولیق خوفی واردز. نه ایهده بز اوسطه نك چووغندن قورتلدق، بر آز نفس آلوب راحتلندک. آندن اوسطه بر آز ایشینکن جام آلوب آغزیمزک اطرافنی خلقه کوکره کمز و بلیمزک اطرافنی قوشاقلر ایله آیلاندیروب یزه کلهدی.

بو سوزلر آراسنده استاکان جیک، جیک دیبه اینجه طاووش چیقاروب دیدی: - هپ کندیکی سوبله یورسک، یا بن؟ - سمن، سن نه؟ یارم غرافین، یا که یارم بوتلیکا (شیشه)، اوسطه چبوغنی اوفوردی، اوزونجه بر قووق باصادی، اورطه سندن کمدی، آل سکا استاکان. ایشته آغالر و قرداشلر! بزلر شیشه دیرلر. بز غایت نازک بر شلرز. قولایسزجه طوقوندک و یا که قضارا یره دوشوردک ایهه قیریلیر، پارچه کسک اولورز، الله ساقلاسون. بو

بزم هلاکمزدر. بو قدر نازکک و ضعیفک ایله برابر بز غایتله تربیه لی بز. یزه آزاجق طوقوندک ایهه همان «لبیک ۱» دیبه جواب ویریرز، سن چیقاریرز. (ایلروسی وار)

فنی معلومات

کوش

هر کون صباحدن آقشامه قدر باشمزک یوقارینده، کوک یوزنده کوردیکز «کوش» کندی کندیه علولنوب یانان و اطرافه آیدینلق و نور صاحبان بیوک بر طوپدر. بزم یر کره منه نسبتله غایت بیوکدر. علم نجوم اربابنک حسابنه کوره کوشک بر طر. فندن دیکر طرفنه طوغری اینی ۱ میلیون ۳ یوز بیک و مرست و جوره اطرافی ۴ میلیون و مرستدر. اگر کوشک ایچی بوش و اورطه منه بزم یر کره سی قوتلش فرض ایدیلورسه بو حالده اورطه ده کی بر کره سی ایله کوشک قوغنک آراسی ۶۵۰ بیک و مرست اولور. بو ایکی آراده آی دخی شمیدیکی اوزاقاغنی محافظه ایدمک یرک اطرافنده راحت راحت آیلانه بیلیر. بزم یر کی ۱۳۰۰ کره دها بر یره قاتیلیرسه بالکز بر «کوش» ک مثلی قدر اولور. یر ایله کوشک آراسی ۱۴۰ میلیون و مرست حساب اولنیور. کونده ۱۵۰۰ و مرست یول آلان بر یوزد یر ایله سکونش آواسنی ۲۵۴ سته ده کچه بیلیردی. بونکله برابر کوک یوزنده بزم کوشدن دها بیجه بیکار بیوک اولان کوشلر و بیلدیزلر واردز. الله عظیم و علامتلی بیوکدر!

مکتبلی نك حفظ صحتی

تن

(۱) صاغات و صاغلماق ایچون کوش و صاف هوا باشلیجه کرکلردندر. بتأ علیه انسان یاشادیغی یورطی ایچنه بو ایکی شیک

زیاده چه کیرمه منه دقت ایتمه لی: کوش و هوا. (۲) هر کون صالقیجه سو ایله بتون تشکی و یا که تشک هیچ اولمازسه یوقارو قسمی بیقمایه آلیشدر. تشکی تمیز طونق ایچون هر هفته صیجاق سو ایله حمام یابمه یی عادت ایله.

(۳) صیجاق آیلرد کوش صیجاقی ایله ایلنش آجیق سولرده بیقان. سو ایچنده ۱۰ دقیقه دن زیاده قاله چیققدن سوکره اوزریکی غایتله قورو سورت، هیچ بر یرکده اصلاتق قالماسون و سوکره بولجه البسه کییوب آزاجق کزنتی به چیق. یاسز، روزکارسز، طنچق هوا اولورسه صودن چیققدن سوکره بر مقدار چپلاق اولورق هواده قال، سوکره کیین.

صوده بیقانتق ایچون ک موافق وقت صباح روسجه ۸ مقدارلری و آقشام اوزری کونک اورطه سنده، کوشک صیجاغنده و یمکن سوکره صویه دوشمک بغشی دکلدز. صویه کروب بیقانانلرک باشلرینه کلن پک چوق بغشزقلر اکثریا یوقاریده کی قاعده لر رعایت ایتمه مکن ایلرو کلیر.

صویه کیرمزدن مقدم چپلاق اولورق هوا به قارشو اوطورمق اولماز. بوندن صغوق آلق ممکندر. البسه کی چیقاردیغک ایله بر آز باشکی سو ایله اصلات و همان صویه کیر! صویه کیررکن بردنیه کندیکی آتق اولماز، اکثریا قضالر بوندن حاصل اولور. صوبک ایچنده بالکز بر یرده حرکتسز قانوب قالمالی، دائما اوتیه به بروبه قملدانما. لی، بیلورسه ک یالدامالی، یوزمه لی، کزیمه لی و وجودده اوشومه و قالترا به کبی شیلر طوبولدیغی ایله همان صودن چیقمالی. خسته لقدن قالتاقلر بالکز صوبک صیجاق و ایصنش وقتنده بیقانمالیر. اصکر صویه کیرمزدن مقدم وجود ترلشم ایه روزکارسز طنچق بر یرده تری یاشدیروب سوکره صویه کیرمه لی. (ایلروسی وار)

«Иппо и К.», Варшава Гривная ул.соб. дощ.